

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
**AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A
O SEKTORU OSIGURANJA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
U 2015. GODINI

Sarajevo, maj 2016. godine

Uvod

Informacija o sektoru osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH), urađena je na osnovu analize finansijskih, statističkih i dodatnih izvještaja, revizorskih i aktuarskih mišljenja društava za osiguranje, te na osnovu provedenog posrednog i neposrednog nadzora u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima koji uređuju oblast osiguranja.

Učesnici na tržištu osiguranja

Društva za osiguranje

Na dan 31.12.2015. godine u Federaciji BiH je 13 društava za osiguranje registrirano za obavljanje poslova osiguranja, od čega pet društava obavlja isključivo poslove neživotnih osiguranja, sedam društava poslove neživotnih i životnog osiguranja (kompozitna društva) i jedno društvo poslove reosiguranja:

Neživotna osiguranja	Neživotna i životno osiguranje	Reosiguranje
ASA	BSO	Bosna RE
Camelija	Croatia	
Euroherc	Grawe	
VGT	Merkur BH	
Zovko	Sarajevo	
	Triglav	
	Uniq	

Od navedenih društava jedanaest posluje na području Republike Srpske putem podružnica i to: ASA, BSO, Camelija, Croatia, Euroherc, Merkur BH, Sarajevo, Triglav, Uniq, VGT i Zovko.

Sedam društava iz RS ima dozvolu da posluje na području Federacije BiH putem podružnica i to: Aura, Dunav, Drina, Bobar, Brčko Gas, Wiener i Mikrofin.

Osnivanjem podružnica u Federaciji BiH i u RS-u obezbjeđuje se funkcionisanje jedinstvenog tržišta osiguranja u Bosni i Hercegovini.

U odnosu na 2015. godinu nije došlo do promjena vlasničke strukture kapitala. Sedam društava je u većinskom vlasništvu rezidenata.

Ostali učesnici na tržištu osiguranja

Pored vlastitog kanala prodaje osiguranja društva sve više prodaju police osiguranja putem posrednika u osiguranju, koji u ime i za račun društva zaključuju ugovore o osiguranju (zastupnici u osiguranju) ili dovode u vezu društvo sa osiguranicima s ciljem ugovaranja osiguranja (brokeri u osiguranju).

U registrima Agencije za nadzor sa 31.12.2015. godine u upisano je 177 pravnih i fizičkih lica, posrednika u osiguranju i to: 43 pravna lica (34 društva za zastupanje u osiguranju, 6 brokerskih društava i 3 društva registrovana u RS a koja pružaju usluge posredovanja u osiguranju u Federaciji BiH putem organizacione jedinice), 127 fizičkih lica – zastupnika u osiguranju (81 obrt, 32 zastupnika u svojstvu direktora društava za zastupanje, 13 poštanskih operatera i 1 prokurist) i 7 fizičkih lica – brokera u svojstvu direktora brokerskih društava.

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zaštitni fond) uspostavljen je Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornost. Nadležnost Zaštitnog fonda je pokrivanje šteta koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda, koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od odgovornosti (ako je lice koje je odgovorno za nezgodu nepoznato-nematerijalna šteta ili ako je nezgodu prouzročilo neosigurano vozilo-materijalna i nematerijalna šteta), kao i štete kada je društvu oduzeto odobrenje za rad i pokrenut postupak posebne likvidacije.

Društva za osiguranje u Federaciji BiH koja se bave obaveznim osiguranjem, uključujući i podružnice društava za osiguranje sa sjedištem u RS su članovi Zaštitnog fonda i imaju obavezu uplate doprinosa Zaštitnom fondu, srazmjerno ostvarenoj godišnjoj premiji osiguranja od odgovornosti za motorna vozila.

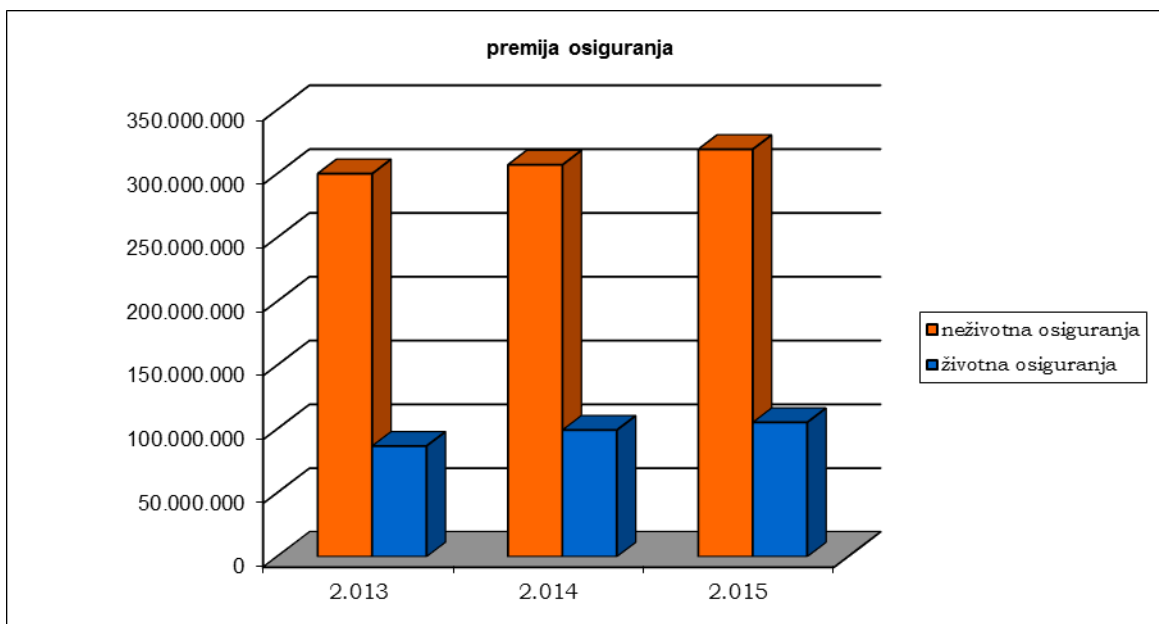
U narednoj tabeli daje se pregled rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva za period 2013. -2015. godina:

Redni broj	Odštetni zahtjevi	2013.	2014.	2015.	Index 2015/2014
1.	Isplaćeno	649	1063	1.352	127,19
2.	Vrijednost isplaćenih odštetnih zahtjeva	2.835.374	3.542.808	3.591.578	101,38

Struktura portfelja osiguranja

Premija koju su društva ostvarila na tržištu osiguranja Federacije BiH u periodu 01.01.-31.12.2015. godine iznosila je 424.479.599 KM , od čega je 319.241.649KM ili 75,21 % ostvareno u okviru poslova neživotnih osiguranja, a 105.237.950 KM ili 24,79 % u životnom osiguranju. Ostvareno je povećanje premije za 4,46% u odnosu na prethodnu godinu (povećanje premije u 2014. godini iznosilo je 5,05%).

U strukturi premije povećanje u okviru životnog osiguranja iznosi 6,01 % (povećanje u 2014. godini 14,50 %), a kod neživotnih osiguranja 3,96 % (povećanje u 2014. godini 2,32 %).

Premija osiguranja

Od ukupnog iznosa premije 40.221.388 KM ili 9,47 % društva su ostvarila putem podružnica u Republici Srpskoj, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje od 11,78 %. Od navedenog iznosa 27.231.417 KM ili 67,70 % ostvareno je u okviru neživotnih, a 12.989.971 KM ili 32,30 % u okviru životnog osiguranja .

Podružnice društava iz Republike Srpske u Federaciji BiH ostvarile su premiju u iznosu 28.790.169 KM što je za 39,68 % više u odnosu na 2014. godinu, i ista je uglavnom ostvarena u okviru neživotnih osiguranja.

Rast premije ostvarilo je devet društava, dok su tri društva zabilježila smanjenje premije. U okviru životnog osiguranja rast premije ostvarilo je šest društava, dok je pad premije zabilježen kod jednog društva.

Nije došlo do značajnijih promjena kada je u pitanju učešće društava sa značajnim udjelom na tržištu. Učešće prvih pet društava: Sarajevo, Bosna Sunce, Euroherc, Uniqa i Croatia u ukupnoj premiji iznosi 60,57 % (2014. godina 61,93 %, 2013. godina 62,99%).

U okviru neživotnih osiguranja učešće društava: Sarajevo, Euroherc, Bosna Sunce, Croatia i Triglav u premiji iznosi 67,59 % (2014. godina 69,71%, 2013.godina 69,92 %).

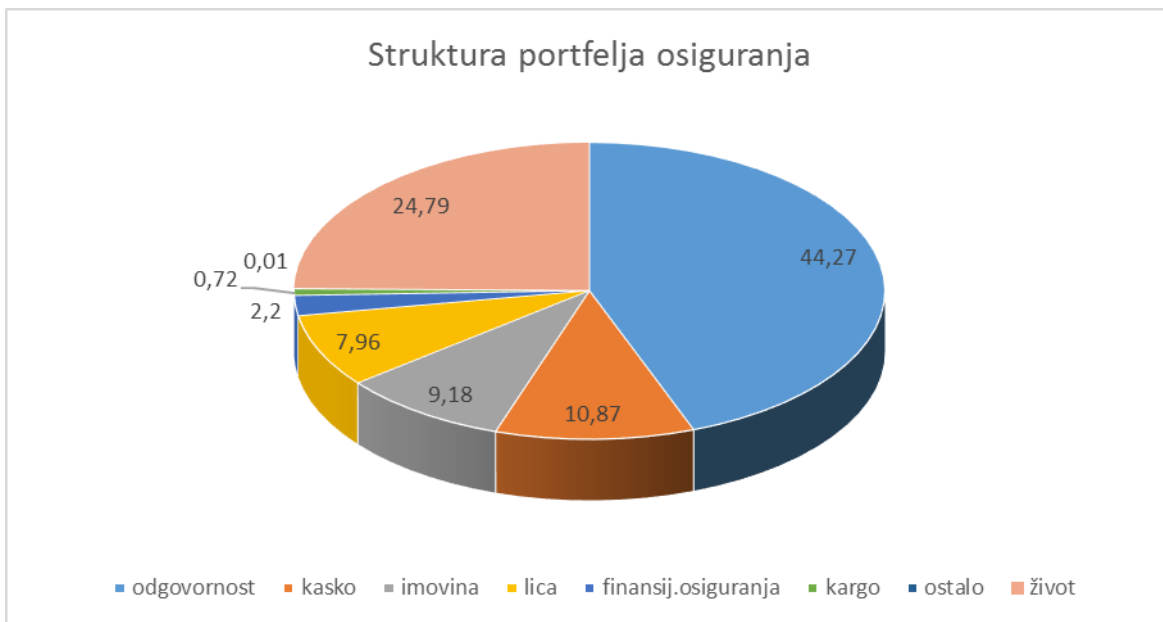
U okviru životnog osiguranja učešće društava: Merkur BH, Grawe i Uniqa u premiji iznosi 77,17 % (2014. godina 78,53 %, 2013. godina 79,78 %).

Prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju, a u cilju adekvatne procjene rizika, kada društvo – osiguravač nije u stanju da u cjelosti preuzme pokriće određenog rizika, zaključuje sa jednim ili više društava ugovor o saosiguranju. Na taj način društvo vrši disperziju rizika, prema utvrđenom postotku ili određenoj svoti, srazmjerno dijelu preuzetog rizika i naplaćene premije, snosi i obavezu plaćanje naknade za eventualno nastale štete.

U izvještajnom periodu ukupna premija predana u saosiguranje iznosi 8.369.393,00 KM ili 2,62 % ukupne premije, dok je u istom periodu prethodne godine učešće premije saosiguranja iznosilo 3,97 %.

Najveći dio premije predane u saosiguranje odnosi se na vrstu osiguranja 14 – Osiguranje kredita u iznosu 6.841.264,00 KM ili 81,74 % ukupne premije saosiguranja. U istom periodu prethodne godine najveći iznos premije predan u saosiguranje je takođe kod navedene vrste osiguranja (71,00 % ukupne premije saosiguranja).

U strukturi ukupnog osigurateljnog portfelja preovladavaju neživotna osiguranja sa 75,21 % učešća i u odnosu na prethodnu godinu manje je za 0,48%, kada je učešće iznosilo 75,57 %. Navedeno ukazuje na blago smanjenje učešća neživotnih osiguranja.

Životno osiguranje u strukturi ukupnog portfelja učestvuje sa 24,79 %. U 2014.godini učešće je iznosilo 24,43 %, a u 2013. godini 22,41 %. Navedeno ukazuje na rast učešća životnog osiguranja u ukupnom portfelju. Navedeno je najvećim dijelom generisano iz aktivnosti banaka i promjene instrumenata obezbjeđenja kredita iz žiranata u police osiguranja.

U okviru neživotnih osiguranja, 92,23 % se odnosi na sljedeće vrste osiguranja: osiguranje od odgovornosti za motorna vozila (automobilske odgovornosti) 56,89%, osiguranje cestovnih vozila – kasko 14,43 %, imovinska osiguranja 12,20 % i osiguranje od nezgode 8,71 %.

Učešće premije obaveznih osiguranja u ukupnoj premiji iznosi 44,27 %, i uglavnom se odnosi na obavezno osiguranje od autoodgovornosti (42,78 %). Premija osiguranja od *automobilske odgovornosti* iznosi 181.610.850 KM i povećana je za 7,61 % u odnosu na prethodnu godinu. Navedeno ukazuje da je i dalje prisutna dominacija osiguranja od autoodgovornosti, koja je karakteristična i za druge zemlje u okruženju, odnosno za zemlje u tranziciji.

U izvještajnom periodu na području Federacije BiH, broj osiguranih vozila iznosi 635.335 tako da prosječna premija za osiguranje od autoodgovornosti iznosi 286KM i veća je za 9 % u odnosu na prosječnu premiju 2014.godine. Navedeno

je najvećim dijelom rezultat dodatnih aktivnosti Agencije za nadzor u vezi sa adekvatnom primjenom bonus-malus sistema AO.

Učešće premije kasko osiguranja u ukupnoj premiji iznosi 10,85 %. U okviru premije neživotnih osiguranja učešće iznosi 14,43 %. Premija kasko osiguranja iznosi 46.060.096 KM i veća je za 1,01 % u odnosu na 2014. godinu. U 2014. godini zabilježen je pad premije kaska za 1,56 %.

Premija imovinskih osiguranja učestvuje u ukupnoj premiji sa 9,18 % i njeno učešće u ukupnoj premiji je manje za 4,99% u odnosu na prethodnu godinu, a u odnosu na 2013. godinu za 10,76%. U premiji neživotnih osiguranja učestvuje sa 12,20 %. Premija ostalih osiguranja imovine iznosi 17.731.867 KM i manja je za 4,27% u odnosu na prethodnu godinu, dok premija osiguranja imovine od požara iznosi 21.215.163 KM i bilježi rast od 2,39 % u odnosu na prethodnu godinu. U 2014. godini smanjenje premije, ove vrste osiguranja iznosilo je 0,86%.

Za očekivati je bio rast premije imovinskih osiguranja naročito nakon elementarnih nepogoda (poplave) iz prethodnog perioda. Međutim, i pored aktivnosti Agencije za nadzor na spoznaji funkcije osiguranja to se nije ostvarilo.

Premija osiguranja osoba od nezgode i zdravstvenog osiguranja u ukupnoj premiji učestvuje sa 7,96 %, i bilježi blagi rast u odnosu na prethodnu godinu kada je učešće iznosilo 7,88 %. U okviru ove vrste osiguranja najveći dio premije se odnosi na osiguranje od nezgode (82,23%) i ista je veća za 3,97 % u odnosu na 2014. godinu, dok je premija zdravstvenog osiguranja veća za 13,84 % u odnosu na prethodnu godinu. Rast dobrovoljnih i rast zdravstvenog osiguranja je evidentan zbog stanja zdravstvenih usluga u BiH.

Bilansna struktura

Vrijednost bilansne sume u sektoru osiguranja iznosi 1.095.846.268 KM (uključujući i reosiguranje) i veća je za 9,24 % u odnosu na prethodnu godinu.

Bilansna struktura sektora osiguranja (uključujući i reosiguranje) sačinjena je na osnovu podataka iz dostavljenih finansijskih izvještaja društava u 2015. godini i prateće dokumentacije društva za osiguranje, te analize osnovnih bilansnih pozicija za 2013., 2014. i 2015. godinu:

AKTIVA								
Opis pozicije	31.12.2013. godine	Učešće/ %	31.12.2014. godine	Učešće/ %	31.12.2015. godine	Učešće/ %	Index 14/13	Index 15/14
Nematerijalna imovina	4.643.647	0,51	4.896.174	0,49	5.254.886	0,48	105,44	107,33
Materijalna imovina	103.639.726	11,38	104.268.316	10,39	95.565.961	8,72	100,61	91,65
Ulaganja	549.912.638	60,39	616.666.603	61,47	698.423.146	63,73	112,14	113,26
Udio reosiguranja u tehničkim rezervama	85.477.443	9,39	106.854.416	10,65	109.866.586	10,03	125,01	102,82
Potraživanja	89.292.781	9,81	92.230.804	9,19	84.216.462	7,69	103,29	91,31
Ostala imovina	42.260.697	4,64	38.890.265	3,88	61.736.039	5,63	92,02	158,74
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela napl. prihoda	35.414.914	3,89	39.319.366	3,92	40.783.187	3,72	111,02	103,72
UKUPNA AKTIVA	910.641.847	100,00	1.003.125.943	100,00	1.095.845.268	100,00	110,16	109,24
PASIVA								
Opis pozicije	31.12.2013. godine	Učešće/ %	31.12.2014. godine	Učešće/ %	31.12.2015. godine	Učešće/ %	Index 14/13	Index 15/14
Kapital i rezerve- vlastiti kapital	224.425.034	24,64	228.774.697	22,81	253.749.548	23,16	101,94	110,92
Tehničke rezerve- bruto	634.590.898	69,69	719.146.101	71,69	787.771.504	71,89	113,32	109,54
Ostale rezerve	3.759.864	0,41	3.867.965	0,39	3.737.719	0,34	102,88	96,63
Odgođena porezna obaveza	194.632	0,02	939.234	0,09	1.008.396	0,09	-	107,36
Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	18.911	0,00	18.998	0,00	16.338	0,00	100,46	86,00
Finansijske obaveze	1.136.911	0,12	347.161	0,03	512.117	0,05	30,54	147,52
Ostale obaveze	40.123.366	4,41	43.106.248	4,30	40.752.079	3,72	107,43	94,54
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	6.392.232	0,70	6.925.539	0,69	8.298.567	0,76	108,34	119,83
UKUPNA PASIVA	910.641.847	100,00	1.003.125.943	100,00	1.095.846.268	100,00	110,16	109,24

Struktura bilansne sume sektora osiguranja

Struktura aktive

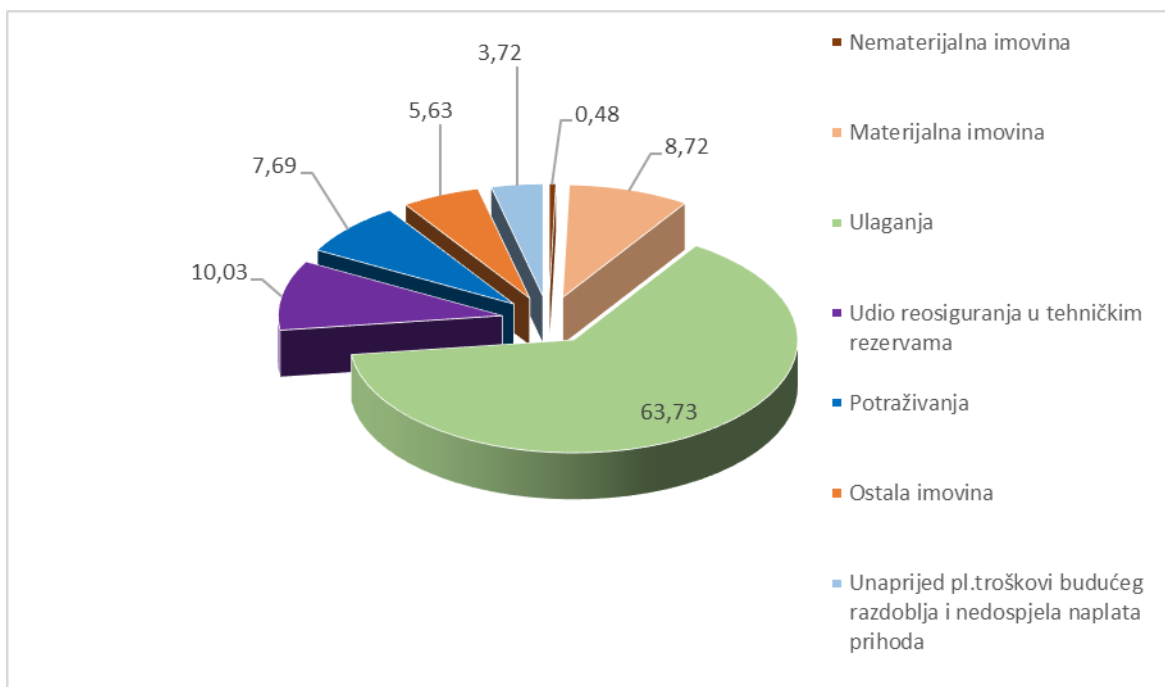
Vrijednost ukupne aktive iznosi 1.095.846.268 KM. U strukturi aktive ulaganja i potraživanja učestvuju sa 71,42 %, dok se 28,58 % odnosi na: materijalnu i nematerijalnu imovinu, udio reosiguranja u tehničkim rezervama, unaprijed plaćene troškove budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda i ostalu imovinu. Ulaganja iznose 698.423.146 KM i u ukupnoj aktivi učestvuju sa 63,73 %.

U izvještajnom periodu potraživanja iznose 84.216.462 KM i u ukupnoj aktivi učestvuju sa 7,69 %. U 2014. godini učešće je iznosilo 9,19 %, a u 2013. godini 9,81 %, što ukazuje na pozitivan trend kada je u pitanju učešće potraživanja u ukupnoj aktivi sektora osiguranja.

U poređenju sa prethodnom godinom, došlo je do povećanja: ostale imovine za 58,74 %, nematerijalne imovina za 7,33 %, 13,26 % kod ulaganja, unaprijed plaćeni troškovi budućeg perioda i nedospjela naplata prihoda za 3,72%, dok je povećanje za 2,82 % ostvareno za udio reosiguranja u tehničkim rezervama.

Vrijednost aktive neživotnih osiguranja iznosila je 628.229.807 KM. U strukturi aktive neživotnih osiguranja ulaganja učestvuju sa 45,37 %, potraživanja sa 12,42 %, dok je učešće nematerijalne, materijalne i ostale imovine, reosiguranja u tehničkim rezervama te vremenskih razgraničenja - unaprijed plaćenih troškova budućeg razdoblja i nedospjele naplate prihoda 42,21 % .

Vrijednost aktive u životnom osiguranju iznosi 467.616.461 KM. Najveće učešće odnosi se na ulaganja (88,40 %) i ista su veća za 10,34 % u odnosu na prethodnu godinu .

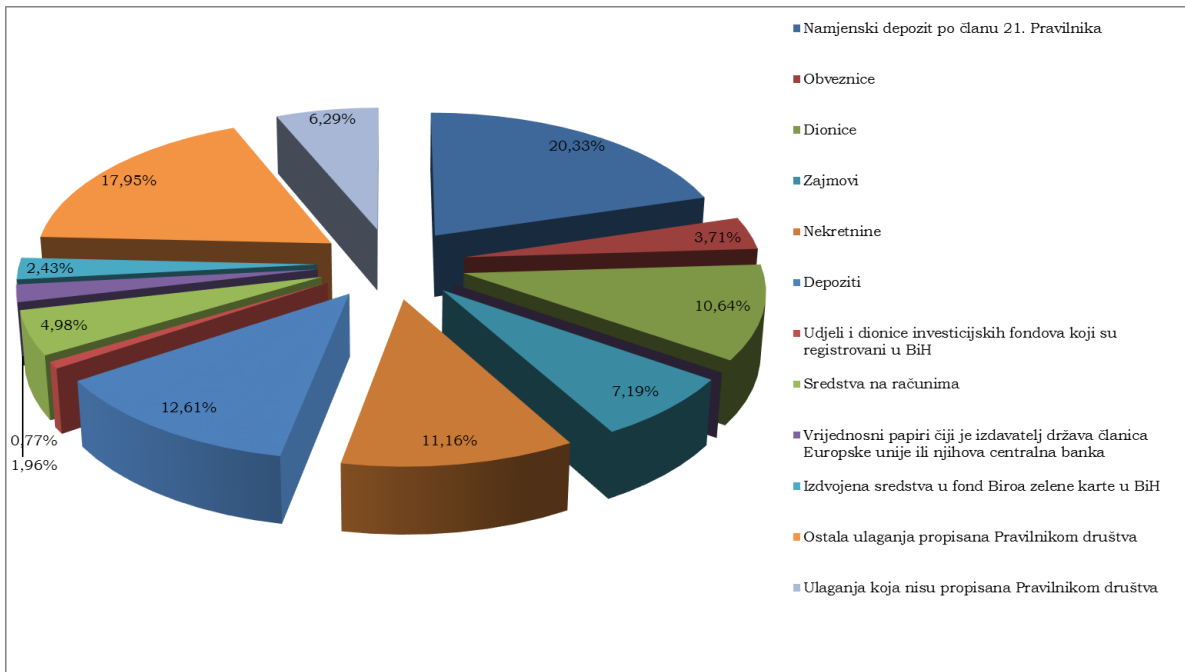
Struktura ukupne aktive

Ulaganja

Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava – (u daljem tekstu: Pravilnik), kojim su propisani oblici imovine u koji se mogu ulagati sredstva tehničkih rezervi neživotnih i životnog osiguranja i garantnog fonda, društva su obavezna uskladiti ulaganja sredstava sa odredbama navedenog Pravilnika, vodeći računa da prilikom ulaganja sredstava ista usklade s vrstom poslova osiguranja koju obavljaju.

Ulaganja sredstava garantnog fonda

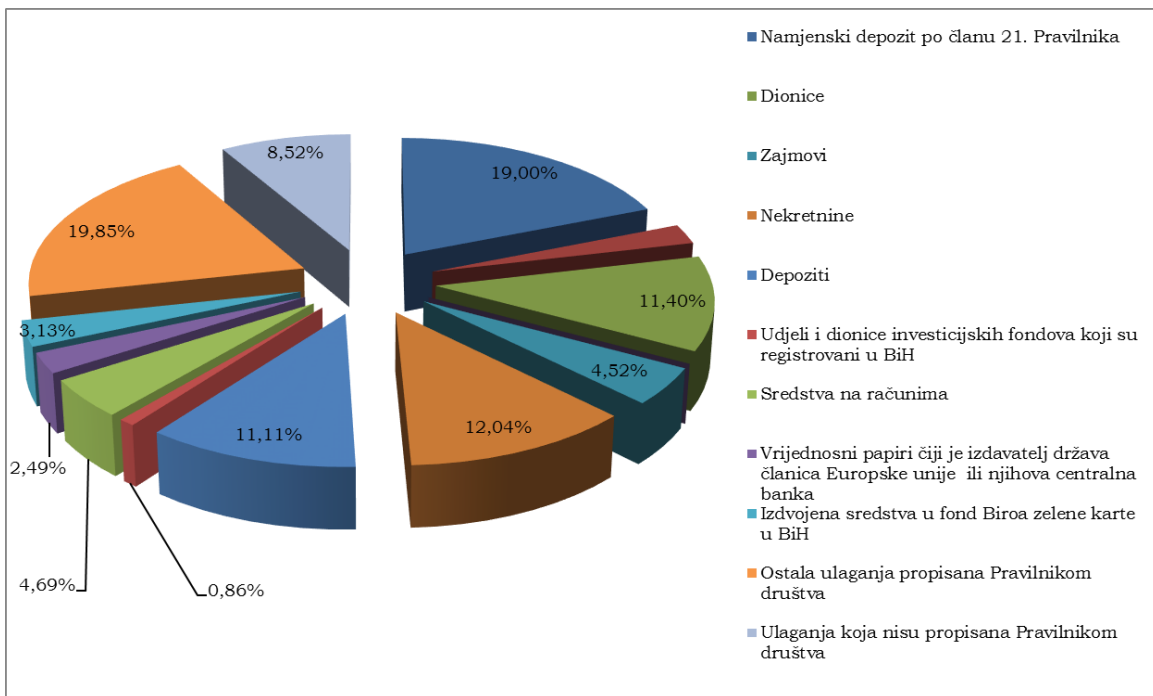
Ukupno obračunata sredstava garantnog fonda su iznosila 205.653.305 KM i ulagana su u namjene i na način propisan odredbama Pravilnika i internog pravilnika o ulaganjima sredstava garantnog fonda.

Struktura ulaganja sredstava garantnog fonda

Ulaganja sredstava garantnog fonda neživotnih osiguranja

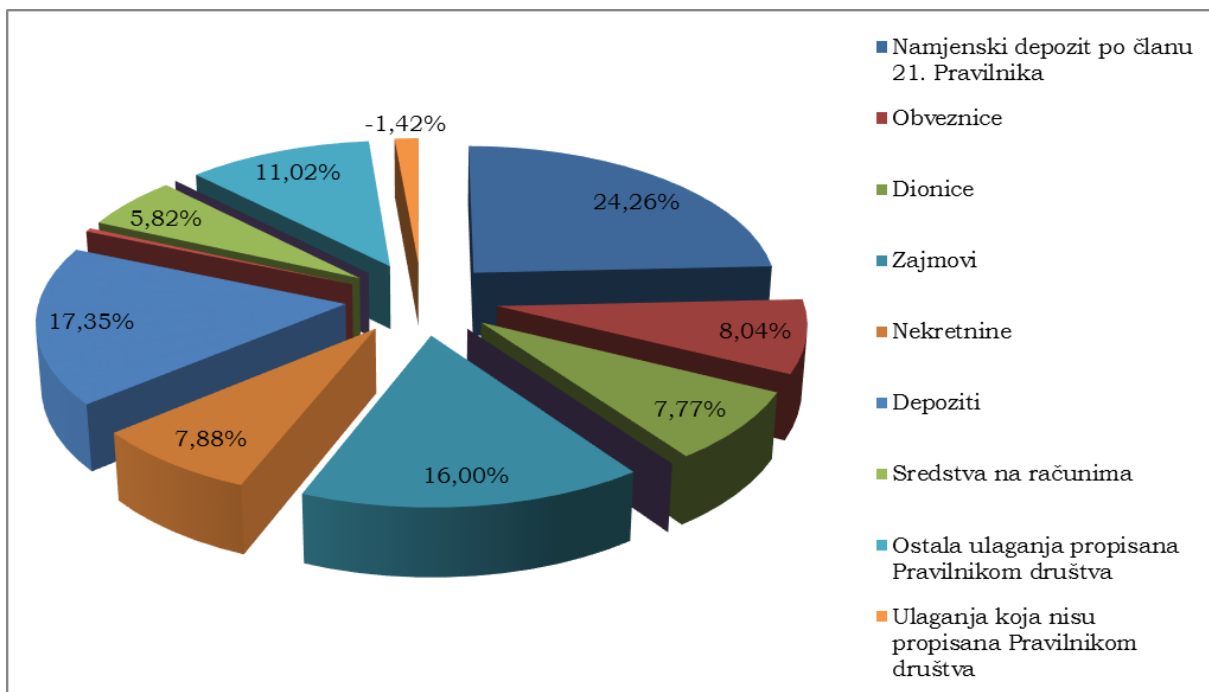
Obračunata sredstva garantnog fonda neživotnih osiguranja (uključujući i društvo za reosiguranje) iznosila su 159.752.113 KM.

Struktura ulaganja sredstava garantnog fonda neživotnih osiguranja

Ulaganja sredstava garantnog fonda životnog osiguranja

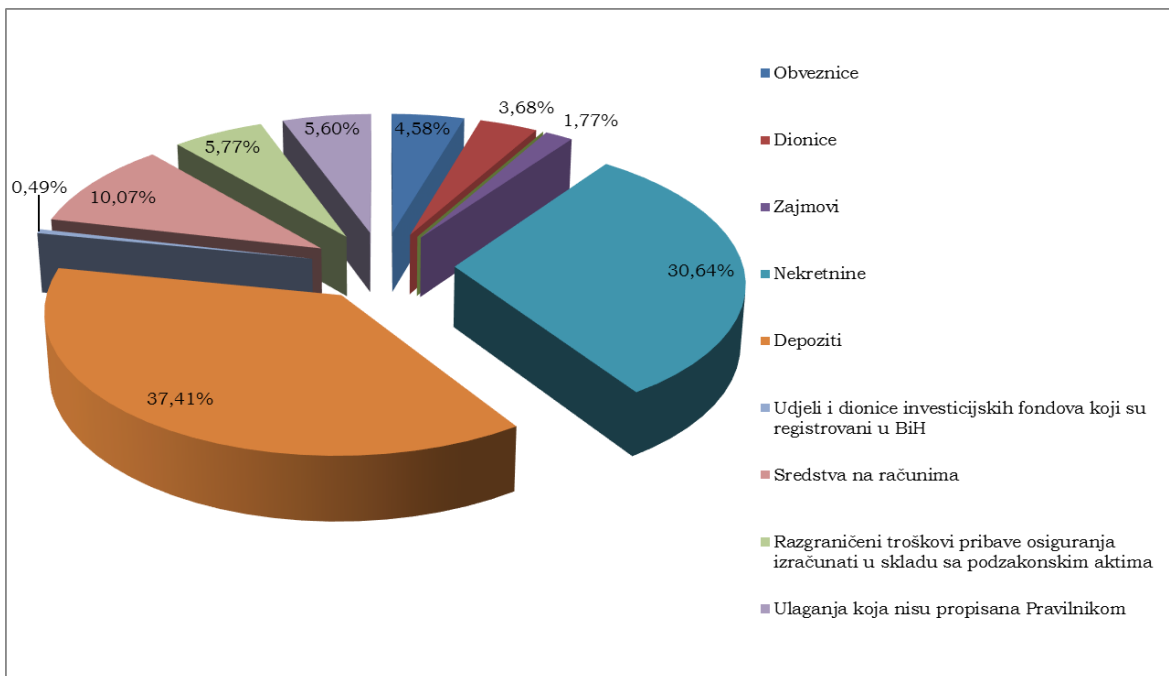
Obračunata sredstva garantnog fonda životnog osiguranja iznosila su 45.901.192KM.

Struktura ulaganja sredstava garantnog fonda životnog osiguranja

Ulaganja sredstava tehničkih rezervi

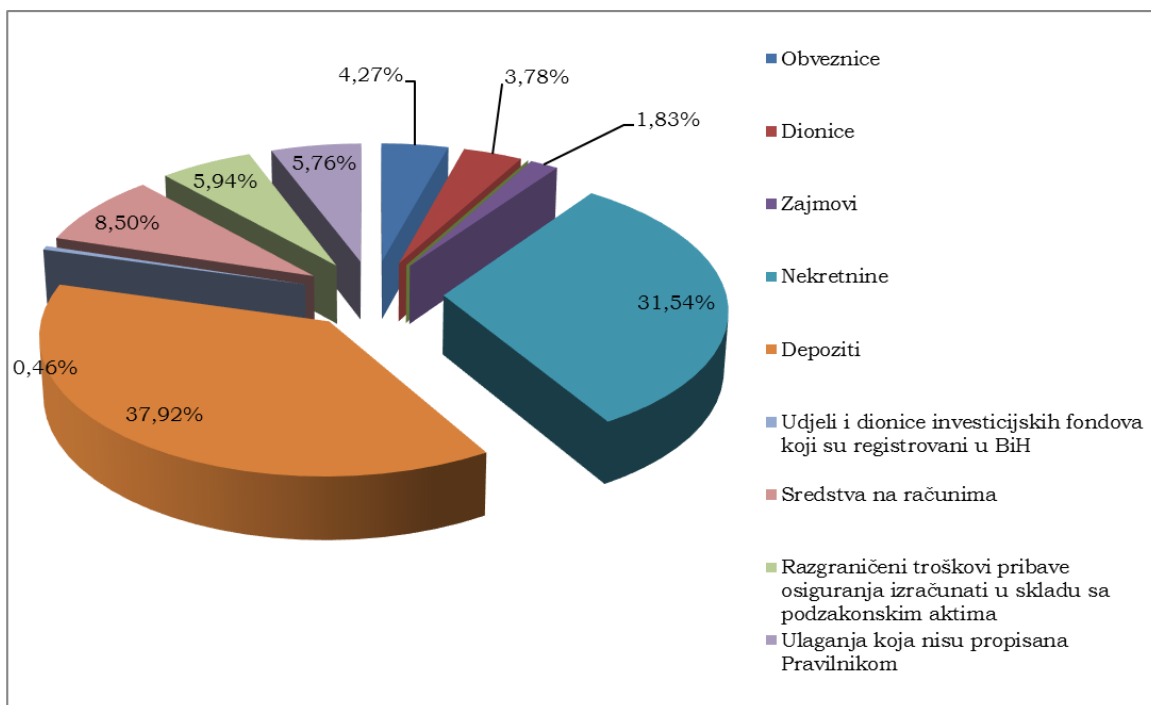
Ukupna obračunata sredstva tehničkih rezervi, bez matematičke rezerve, iznosila su 289.847.884 KM.

Struktura ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Ulaganje sredstava tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

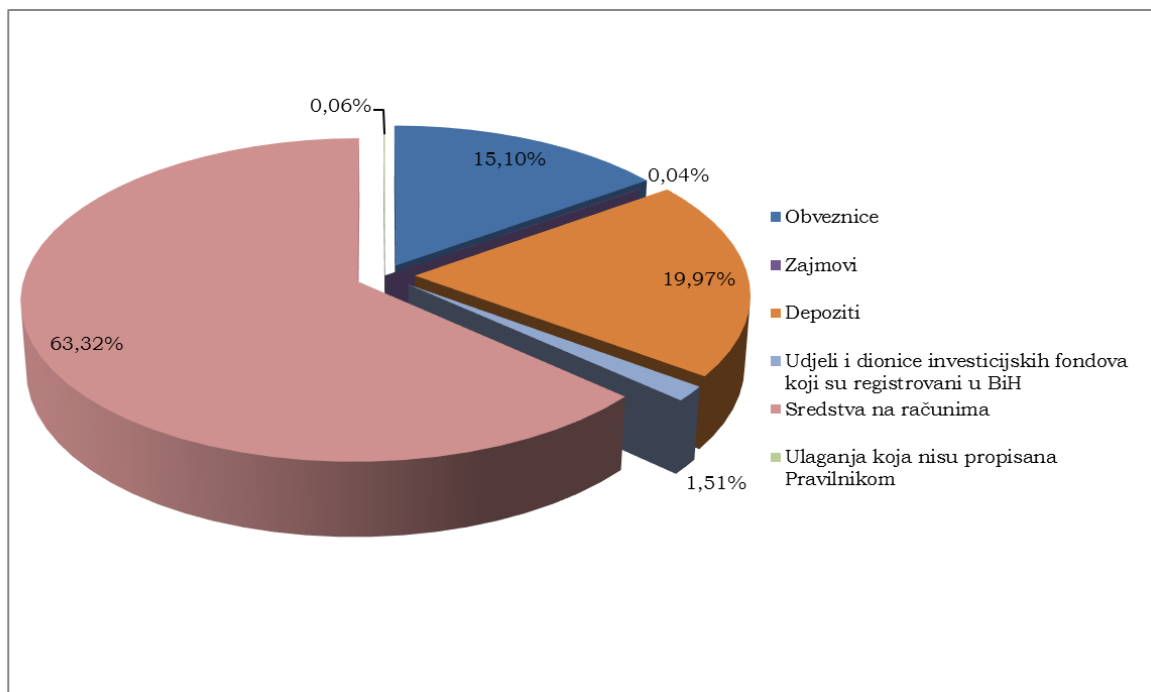
Obračunate tehničke rezerve neživotnih osiguranja iznosile su 281.584.985 KM.

Struktura ulaganja sredstava tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

Ulaganje sredstva tehničkih rezervi životnog osiguranja

Sredstva tehničkih rezervi životnog osiguranja iznosila su 8.262.899 KM.

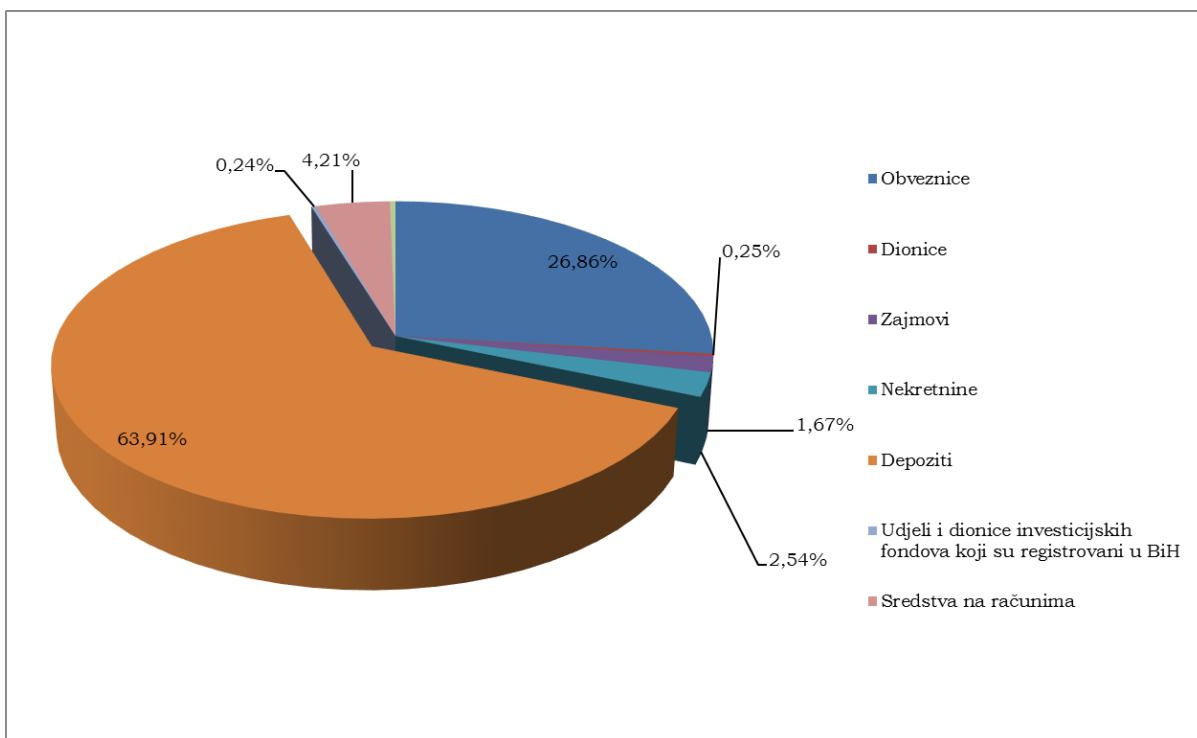

Struktura ulaganja sredstava tehničkih rezervi životnog osiguranja

Ulaganja sredstava matematičke rezerve

Društva koja obavljaju djelatnost životnog osiguranja, imaju obavezu formiranja i očuvanja sredstava matematičke rezerve, nastojeći pri tome da u svakom trenutku zaštite interese osiguranika.

Obračunata sredstva matematičke rezerve iznosila su 388.138.848 KM.

Struktura ulaganja sredstava matematičke rezerve

Potraživanja

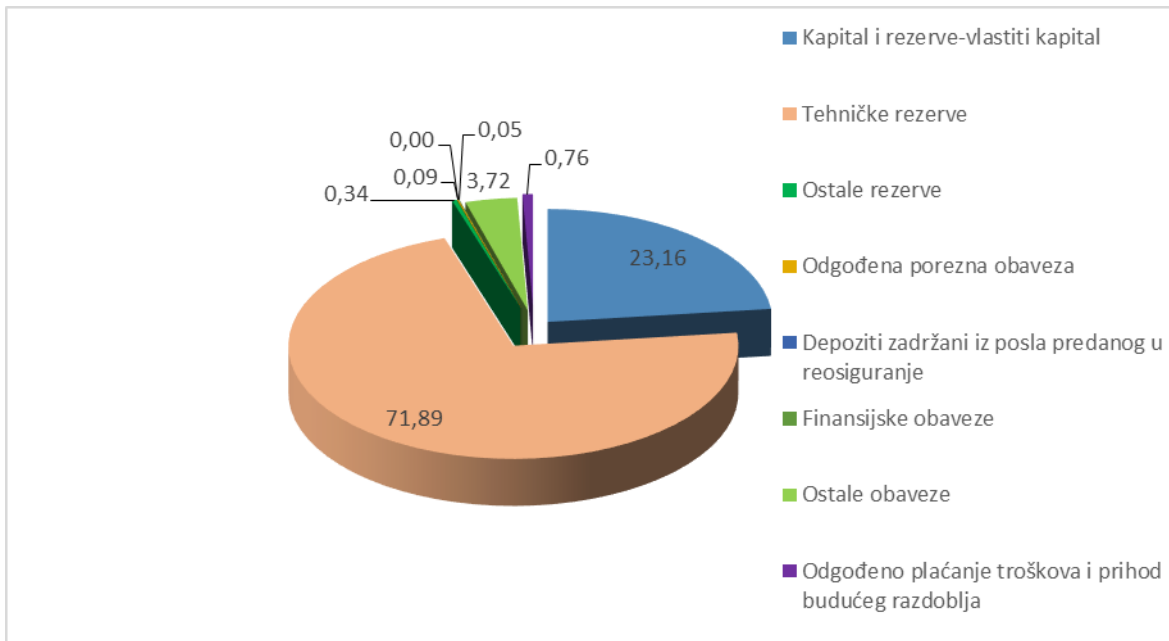
Ukupna potraživanja neživotnih osiguranja, zajedno sa potraživanjima po zajmovima, na dan 31.12.2015.godine iznosila su 84.839.071 KM, dok su na dan 31.12.2014.godine iznosila 94.668.210 KM.

Ukupna potraživanja životnih osiguranja uključujući i potraživanja po osnovu datih zajmova i ostalih dugoročnih potraživanja na dan 31.12.2015.godine iznosila su 11.340.852 KM, dok su na dan 31.12.2014.godine iznosila 12.351.831 KM.

Struktura pasive

U strukturi pasive najveće učešće imaju bruto tehničke rezerve 71,89 % i kapital i rezerve (zakonske, statutarne i revalorizacijske) 23,16 %. Na finansijske i ostale obaveze te razgraničenja odnosi se 4,95 %.

Struktura pasive

Kapital

Kapital društava čini: dionički kapital, rezerve (zakonske, statutarne i revalorizacijske rezerve), akumulirana dobit i dobit tekućeg perioda, umanjeno za vlastite dionice i gubitak. Iznos kapitala na dan 31.12 2015. godine je 253.749.548 KM, od čega se na dionički kapital odnosi 52,33 % ili 132.775.905 KM i koji je povećan za 5,58 % u odnosu na prethodnu godinu zbog dokapitalizacije jednog društva za osiguranje.

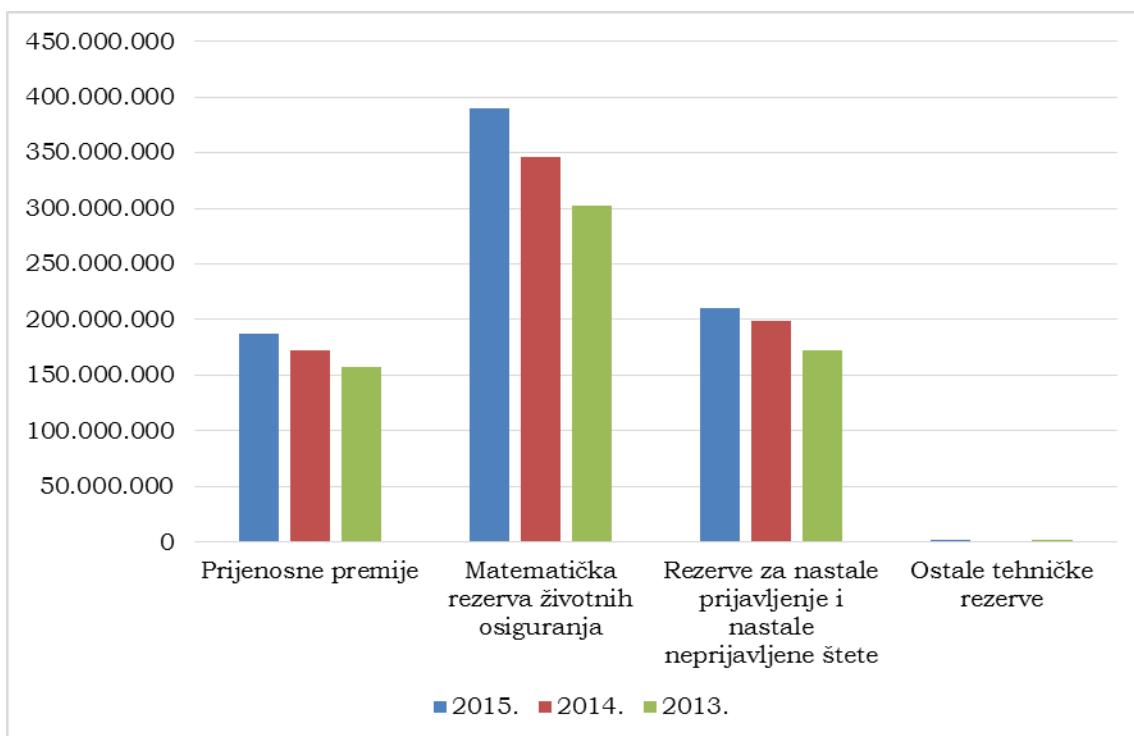
U izvještajnom periodu ukupni kapital je veći za 10,92 % u odnosu na prethodnu godinu, zbog povećanja dioničkog kapitala i zakonskih i revalorizacionih rezervi. Rast kapitala predstavlja jačanje osnove koja služi za izmirenje obaveze prema osiguranicima.

Tehničke rezerve

Društva za osiguranje formiraju iz sredstava premije osigurateljno-tehničke rezerve radi pokrivanja tekućih i budućih obaveza prema osiguranicima.

Ukupne tehničke rezerve - bruto na dan 31.12. 2015. godine iznose 787.771.504 KM i veće su za 9,54 % u odnosu na isti dan prethodne godine (povećanje tehničkih rezervi u 2014. godini je iznosilo 13,32%, a u 2013.godini 7,71 %). Tehničke rezerve neživotnih osiguranja iznose 388.915.007 KM, a životnog osiguranja 398.856.497 KM .

Tehničke rezerve čine: prijenosne premije (23,72 %), rezervacije za štete (26,68%), matematička rezerva osiguranja života (49,40 %) te ostale osigurateljno-tehničke rezerve (0,20 %).

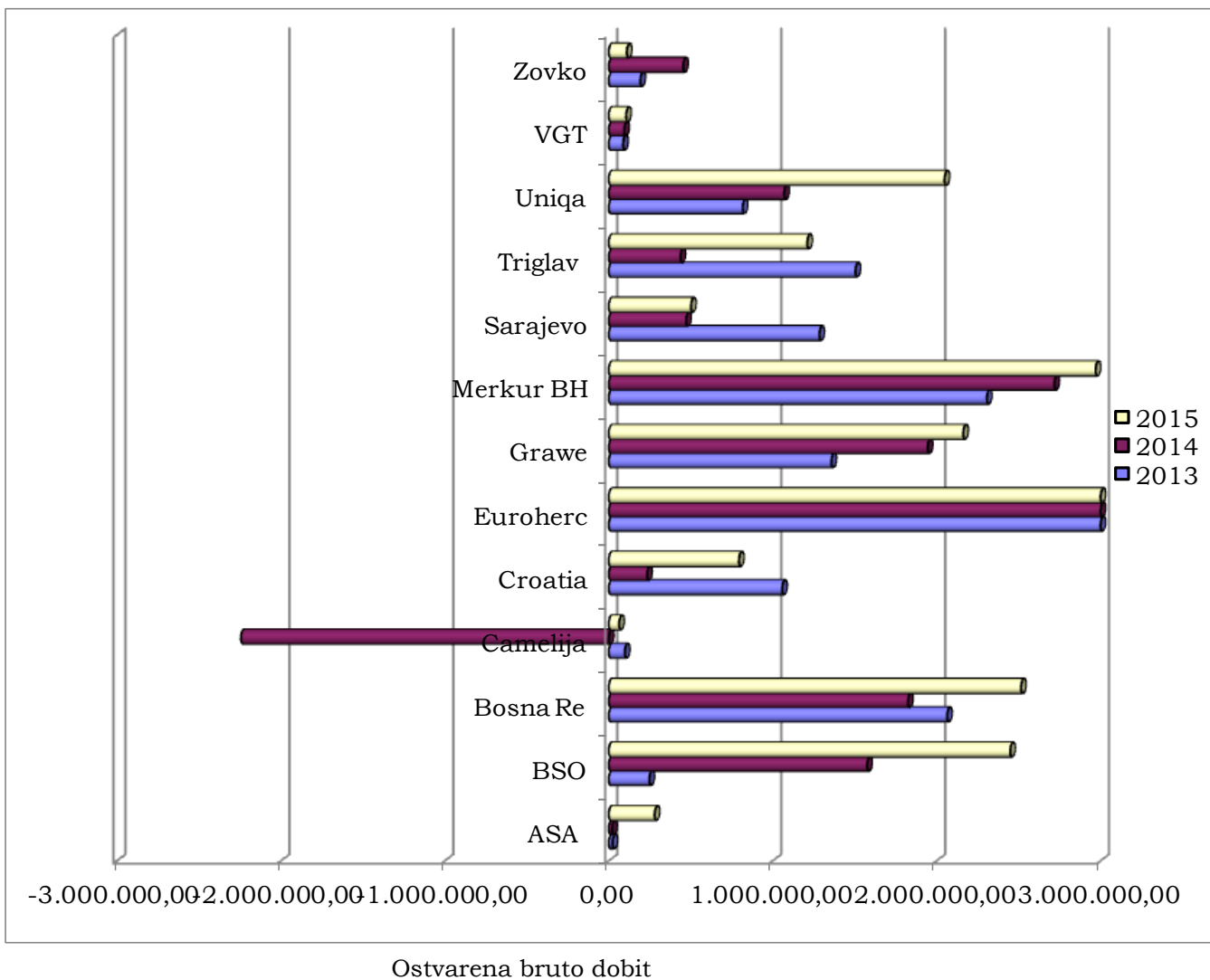
Struktura tehničkih rezervi

Matematička rezerva osiguranja života na dan 31.12.2015. godine iznosi 389.196.180 KM i veća je za 12,38 % u odnosu na isti dan na prethodne godine (u 2014. godini povećanje je iznosilo 14,54 %, a u 2013.godini 16,16 %).

Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz bilansa uspjeha - izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, iskazana ukupna bruto dobit iznosi 20.974.991 KM i veća je u odnosu na prethodnu godinu za 64,33 %. Sva društva, kako u okviru neživotnih, tako i životnih

osiguranja su ostvarila dobit u 2015. godini. Bruto dobit životnih osiguranja iznosi 14.209.265 KM, a neživotnih 6.765.726 KM.

Smanjenje bruto dobiti u odnosu na prethodnu godinu ostvarilo je samo jedno društvo, dok su ostala društva, uključujući i reosiguranje imala povećanje bruto dobiti.

Ostvarena bruto dobit iz poslova neživotnih osiguranja veća je za 116,93 % u odnosu na 2014. godinu , a iz poslova životnog osiguranja veća je za 8,88% .

Prihodi

Društva su u izvještajnom periodu ostvarila ukupan prihod u iznosu 442.343.925 KM. U odnosu na prethodnu godinu prihod je veći za 3,65 %.

Ostvareni prihod iz poslova neživotnih osiguranja iznosi 320.363.563 KM i veći je u odnosu na prethodnu godinu za 2,94 %. Prihod ostvaren iz poslova životnog osiguranja iznosi 121.980.362 KM i veći je za 5,54 % u odnosu na prethodnu godinu .

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2013		2014		2015		Index 14/13	Index 15/14
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Zarađene premije (prihodovane)	349.244	87,05%	365.965	85,75%	386.924	87,47%	104,79	105,73
Prihod od ulaganja	27.127	6,76%	36.987	8,67%	33.219	7,51%	136,35	89,81
Prihod od provizija i naknada	14.605	3,64%	15.115	3,54%	13.587	3,07%	103,49	89,89
Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	5.667	1,41%	5.564	1,30%	4.878	1,10%	98,18	87,67
Ostali prihodi	4.568	1,14%	3.145	0,74%	3.736	0,84%	68,85	118,79
Ukupno	401.211	100,00%	426.776	100,00%	442.344	100,00%	106,37	103,65

Ukupna struktura prihoda

Najveći iznos prihoda ostvaren je iz poslova osiguranja 391.801.948 KM ili 88,57%. Prihodi po osnovu ulaganja sredstava ostvareni su u iznosu 33.218.950KM ili 7,51%, dok su ostali prihodi ostvareni u iznosu 17.323.027 KM ili 3,91%.

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2013		2014		2015		Index 14/13	Index 15/14
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Zarađene premije (prihodovane)	267.151	88,63%	271.465	67,66%	285.192	89,02%	101,61	105,06
Prihod od ulaganja	10.892	3,61%	17.533	4,37%	14.412	4,50%	160,97	82,20
Prihod od provizija i naknada	14.052	4,66%	14.428	3,60%	12.934	4,04%	102,68	89,65
Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	5.142	1,71%	5.094	1,27%	4.395	1,37%	99,07	86,28
Ostali prihodi	4.193	1,39%	2.679	0,67%	3.430	1,07%	63,89	128,03
Ukupno	301.430	100,00%	311.199	100,00%	320.363	100,00%	103,24	102,94

Struktura prihoda neživotnih osiguranja

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2013		2014		2015		Index 14/13	Index 15/14
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Zarađene premije (prihodovane)	82.093	82,27%	94.500	81,76%	101.732	83,40%	115,11	107,65
Prihod od ulaganja	16.234	16,27%	19.454	16,83%	18.806	15,42%	119,83	96,67
Prihod od provizija i naknada	554	0,55%	686	0,59%	653	0,54%	123,83	95,19
Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja	525	0,53%	470	0,41%	483	0,40%	89,52	102,77
Ostali prihodi	375	0,38%	466	0,40%	306	0,25%	124,27	65,67
Ukupno	99.781	100,00%	115.576	100,00%	121.980	100,00%	115,83	105,54

Struktura prihoda životnog osiguranja

Rashodi

Ukupni rashodi u 2015. godini iznose 421.368.934 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 1,78 %.

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2013		2014		2015		Index 14/13	Index 15/14
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Izdaci za osigurane slučajeve (neto)	184.630	47,69%	199.482	48,18%	202.550	48,07%	108,04	101,54
Promjena ostalih tehničkih rezervi, neto od reos.	40.647	10,50%	42.972	10,38%	42.295	10,04%	105,72	98,42
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	797	0,21%	933	0,23%	1.649	0,39%	0,00	0,00
Troškovi pribave	66.191	17,10%	73.470	17,75%	71.570	16,99%	111,00	97,41
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	71.962	18,59%	69.922	16,89%	80.098	19,01%	97,17	114,55
Troškovi ulaganja	1.539	0,40%	2.859	0,69%	2.394	0,57%	185,77	83,74
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	20.122	5,20%	24.186	5,84%	20.661	4,90%	120,20	85,43
Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađivanja	1.225	0,32%	189	0,05%	151	0,04%	15,43	79,89
Ukupno	387.114	100,00%	414.013	100,00%	421.368	100,00%	106,95	101,78

Ukupna struktura rashoda

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2013		2014		2015		Index 14/13	Index 15/14
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Izdaci za osigurane slučajeve (neto)	152.416	52,31%	160.455	51,96%	159.784	52,19%	105,27	99,58
Promjena ostalih tehničkih rezervi, neto od reos.	504	0,17%	-268	-0,09%	-21	-0,01%	-53,17	7,84
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	797	0,27%	933	0,30%	1.195	0,39%	0,00	0,00
Troškovi pribave	54.905	18,84%	59.933	19,41%	55.901	18,26%	109,16	93,27
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	60.836	20,88%	57.888	18,75%	68.050	22,23%	95,15	117,55
Troškovi ulaganja	1.138	0,39%	2.237	0,72%	1.832	0,60%	196,57	81,90
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	19.647	6,74%	23.465	7,60%	19.282	6,30%	119,43	82,17
Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađivanja	1.136	0,39%	4.164	1,35%	131	0,04%	366,55	3,15
Ukupno	291.379	100,00%	308.807	100,00%	306.154	100,00%	105,98	99,14

Struktura rashoda neživotnih osiguranja

U okviru neživotnih osiguranja rashodi su ostvareni u iznosu 306.154.298 KM i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 0,86 %.

(iznosi su u 000 KM)

Opis	2013		2014		2015		Index 14/13	Index 15/14
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		
Izdaci za osigurane slučajeve (neto)	32.214	33,65%	39.027	35,69%	42.766	37,12%	121,15	109,58
Promjena ostalih tehničkih rezervi, neto od reos.	40.143	41,93%	43.239	39,54%	42.316	36,73%	107,71	97,87
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	0	0,00%	0	0,00%	454	0,39%	0,00	0,00
Troškovi pribave	11.286	11,79%	13.537	12,38%	15.680	13,61%	119,95	115,83
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	11.126	11,62%	12.033	11,00%	12.038	10,45%	108,15	100,04
Troškovi ulaganja	401	0,42%	621	0,57%	562	0,49%	154,86	90,50
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	475	0,50%	721	0,66%	1.378	1,20%	151,79	191,12
Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađivanja	89	0,09%	185	0,17%	20	0,02%	207,87	10,81
Ukupno	95.734	100,00%	109.363	100,00%	115.214	100,00%	114,24	105,35

Struktura rashoda životnog osiguranja

Rashodi u okviru životnog osiguranja iznose 115.214.636 KM i veći su za 5,35% u odnosu na isti period prethodne godine.

Štete

U izvještajnom periodu riješene su 93.840 štete ili 83,36% od ukupnog broja prijavljenih šteta.

Ukupan iznos riješenih šteta po vrijednosti je 172.306.913 KM ili 68,17 % u odnosu na ukupnu vrijednost prijavljenih šteta i na nivou je prethodne godine (69,93 %).

Na štete neživotnih osiguranja odnosi se 135.760.266 KM ili 78,78 % sa ostvarenim koeficijentom efikasnosti rješavanja šteta 64,29 %. U 2014. godini koeficijent efikasnosti iznosio je 66,61 %.

Vrijednost riješenih šteta u životnom osiguranju iznosi 36.546.647 KM, a koeficijent efikasnosti rješavanja šteta je 87,89 % i neznatno je manji u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 89,17 %.

9. Reosiguranje

Društva reosiguranjem vrše tzv. izravnavanje rizika i zaštitu osiguravatelja od šteta sa većim vrijednostima, koje mogu ugroziti poslovanje društva, te na taj način vrše disperziju rizika koji omogućava stabilnije poslovanje i blagovremeno izmirenje obaveza prema osiguranicima.

Poslovima reosiguranja u Federaciji bavi se Bosna reosiguranje d.d. Sarajevo, koje je ostvarilo aktivnu premiju u iznosu od 51.282.318 KM, a ukupna pasivna premija društva iznosila je 24.661.535 KM. Premija u samopridržaju iznosila je 26.620.783 KM.

Udio premije predat u reosiguranje iznosi 42.562.444 KM, što predstavlja 10,03% ukupne obračunate bruto premije.

Šifra	Vrsta osiguranja	Premija	Učešće neživot/život	Učešće ukupno
01	Osiguranje od nezgode	2.003.663	5,08	4,71
02	Zdravstveno osiguranje	957.652	2,43	2,25
03	Osiguranje cestovna vozila izuzev vozila na tračnicama	10.319.115	26,18	24,24
04	Osiguranje tračnih vozila	0	0,00	0,00
05	Osiguranje zračnih letjelica	11.238	0,03	0,03
06	Osiguranje plovila	2.014	0,01	0,00
07	Osiguranje robe u prevozu	984.039	2,50	2,31
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	9.708.042	24,63	22,81
09	Osiguranje od ostalih šteta na imovini	8.521.899	21,62	20,02
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	4.002.741	10,16	9,40
11	Osiguranje od civilne odgovornosti za zračne letjelice	21.709	0,06	0,05
13	Osiguranje od opšte civilne odgovornosti	2.616.181	6,64	6,15
16	Osiguranje od različitih finacijskih gubitaka	250.751	0,64	0,59
18	Osiguranje pomoći	14.066	0,04	0,03
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		39.413.110	100,00	92,60
19*	Životno osiguranje	2.123.965	67,44	4,99
19**	Dodatna osiguranjauz osiguranje života	1.025.370	32,56	2,41
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA		3.149.335	100,00	7,40

SVEUKUPNO	42.562.444	100
------------------	-------------------	------------

Premija predata u reosiguranje

Posmatrano po vrstama osiguranja, najveći prenos rizika u reosiguranje je kod osiguranja imovine (08 i 09) i kasko osiguranja (03) i iznosi 28.549.055 KM ili 67,08%. Navedeno odgovara karakteristikama posla tih vrsta osiguranja i obimu preuzetih rizika.

Važan faktor stabilnosti poslovanja društva je adekvatan prenos rizika u reosiguranje.

***